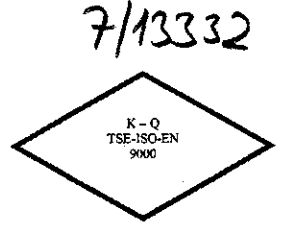

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Türkiye İş Kurumu İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı

Sayı: B.13.1.TİK.0.73.00.08.610/119533
Konu: Yazılı Soru Önergesi

14/04/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Samsun Milletvekili Prof. Dr. Sayın Osman ÇAKIR'a ait 7/13332 Esas No'lu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız cevabı ekte sunulmuştur.
Bilgilerinize arz ederim.

Ömer DİNÇER
Bakan

EK: 1 Yazı (3 Sayfa)

**SAMSUN MİLLETVEKİLİ PROF. DR. SAYIN OSMAN ÇAKIR'A AİT
7/13332 ESAS NO'LU YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP**

TÜİK tarafından ilk defa Aralık 2009 tarihinde yayımlanan İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergelerine göre, Samsun'da 2008 yılında işsizlik oranı % 7,8 olarak tahmin edilmiştir. Mart 2010 tarihinde yayımlanan TÜİK Hanehalkı İşgücü Araştırması 2009 Yıllık Sonuçları İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması Düzey 2'ye göre ise TR83 (Samsun, Tokat, Çorum, Amasya) bölgesinde 2008 yılında % 7,4 olan işsizlik oranı 2009 yılında % 6,9'a düşmüştür.

Son iki yıldır yaşanan ekonomik kriz nedeniyle bütün dünyada olduğu gibi, ülkemizde de işgücü piyasası gelişmelerden olumsuz etkilenmiştir. Krizin çapı büyümeden ortaya konan "pro-aktif" tutum sayesinde, sorunların ortaya çıkması ve büyümesi beklenmeden gerekli tedbirler alınmış; krizin muhtemel tahribatı mümkün olduğunca azaltılmıştır. Henüz kriz derinleşmeden uygulamaya konan ve kamuoyunda "istihdam paketleri" olarak da bilinen 5763, 5838 ve 5921 Sayılı Kanunlarla işsizlikle mücadelenin iktisadi, hukuki ve idari zemini sağlamlaştırılmıştır. Bu kapsamda;

5763 Sayılı İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanunla,

- ✓ İşsizlik nedeniyle gelirleri düşen vatandaşlarımıza yönelik olarak, işsizlik sigortasının kapsamı ve işsizlik ödeneği miktarı konusunda iyileştirmelere gidilmiştir. İşsizlik ödeneğinin daha kısa sürede bağlanmasına imkan sağlanmış ve işsizlik ödeneği miktarı %12 oranında artırılmıştır.
- ✓ Gençler ve kadınların istihdamını artırmak amacıyla, mevcut istihdama ilave olarak işe alınan kadınlar ile 18-29 yaş arası gençlere ait işveren sigorta priminin 5 yıl boyunca kademeli olarak İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanması hükme bağlanmış; böylece genç ve kadın istihdamı teşvik edilmiştir.
- ✓ İşgücü maliyetlerinin azaltılması amacıyla, SSK primlerinde işveren hissesinin 5 puanlık kısmına isabet eden tutarının Hazine tarafından karşılanması sağlanmıştır.
- ✓ İşsizlik Sigortası Fonundan mesleki eğitime yönelik olarak kullanılacak kaynak miktarı artırılmış ve işsizlik sigortasından yararlananların yanısıra, Kuruma kayıtlı diğer işsizlere verilecek olan iş bulma, danışmanlık hizmetleri, mesleki eğitim, işgücü uyum ve toplum yararına çalışma hizmetleri giderleri ile işgücü piyasası araştırma ve planlama çalışmaları giderlerinin de İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanması mümkün hale gelmiştir.
- ✓ İstihdam üzerindeki yüklerin azaltılması amacıyla özel sektörde 50 veya daha fazla işçi çalıştıran işverenlerin eski hükümlü ve terör mağduru çalıştırma yükümlülüğü kaldırılarak kamudaki kontenjanlar artırılmıştır.
- ✓ Çok sayıda kurum tarafından benzer gerekçelerle işyerlerinin kurulması aşamasında istenen ve bu nedenle mükerrerliğe yol açan işyeri kurma izni kaldırılarak işyerinin kuruluşu aşamasında yaşanan sorunlar giderilmiştir.

5838 Sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanunla;

- ✓ Kısa çalışma ödeneği miktarı % 50 arttırılmış, kısa çalışma ödeneğinin ödenme süresi 3 aydan 6 aya uzatılmıştır. Böylece, küresel ekonomik kriz nedeniyle yoğun işten çıkarmaların önüne geçilmiştir.
- ✓ Kadınların ve 18-29 yaş arası gençlerin istihdamını teşvik amacıyla 5763 sayılı Kanunla getirilen teşvikin süresi 1 yıl daha uzatılmıştır.

5921 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla;

- ✓ İşsizlik ödeneği alan kişilerin, 01.10.2009 tarihinden itibaren işe alınması halinde prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan işçi ve işveren payı sigorta primleri ile genel sağlık sigortası priminin kalan işsizlik ödeneği süresince İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanması öngörülmüştür. Böylece yeniden işe girmek ve daha fazla gelir elde etmek suretiyle işsizler; daha düşük maliyetli işçi çalıştırmak suretiyle de işveren lehine avantaj sağlanmıştır.
- ✓ Teşvikli yatırımlara bağlı olarak gerçekleştirilecek istihdam için, prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan işveren sigorta primi hisselerinin tamamının Hazine tarafından karşılanması sağlanmıştır.

İŞKUR'a Samsun'da 2008 yılında kayıtlı olan işsiz sayısı 16.825 olup, 2009 yılında bu sayı 29.161 kişiye yükselmiştir. Yaklaşık % 73'lük bu artışın sebebi ekonomik krizin yanı sıra Kurumun son yıllarda aktif işgücü programlarında kaynak artışına bağlı olarak etkin hizmet sunması da etkili olmuştur. Çünkü sözkonusu kurs ve programlardan yararlanmak için Kuruma kayıtlı olmak gerekmektedir. Ayrıca, internet üzerinden Kurum hizmetlerine erişim kolaylaştırılmış ve İŞKUR'a başvurular önemli oranda artmıştır.

İŞKUR'un, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik uyguladığı aktif işgücü programları işgücü piyasasına müdahale etmenin en önemli araçlarındandır. Bu kapsamda düzenlenen işgücü yetiştirme kursları, işsizlerin istihdam edilebilirliklerini artırmaya ve onlara meslek edindirmeye yönelik olup, bu kurslardan yararlanmak için Kuruma kayıtlı işsiz olmak yeterlidir. Girişimcilik Programları, kendi işini kurmak isteyen işsizlerin iş kurlarına yardımcı olmak ve mesleki becerilerini artırmak amacıyla sunulan uygulamalı eğitim programlarıdır. Staj Programları ise, en az lise mezunu Kuruma kayıtlı işsizlerin mesleki niteliklerini artırmak üzere işyerlerinde işbaşında eğitilmelerini teminen en fazla 6 ay yararlanabildikleri bir eğitim programıdır. Bu programlardan birine katılan işsizlere, günlük 15 TL cep harçlığı verilmekte; iş kazası ve meslek hastalığı primleri ödenmektedir. İşsizliğin yoğun olduğu dönemlerde işsizlerin kısa süreli istihdam ve eğitimini amaçlayan ve toplum yararına bir iş ya da hizmetin gerçekleştirilmesini sağlayan Toplum Yararına Çalışma Programları (TYÇP) da gelir artırıcı bir etki yaratmakta olup, bu programlara katılan katılımcılara asgari ücret ve SSK primleri ödenmektedir.

İşsizlik oranının düşürülmesi ve istihdamın korunması amacıyla, İşsizlik Sigortası Fonundan İŞKUR bütçesine aktarılan parasal kaynaktan, İŞKUR Samsun İl Müdürlüğüne 2009 yılında 8.319.867.-TL, 2010 yılında ise 7.146.612.-TL tutarında ödenek tahsis edilmiştir. Samsun İl Müdürlüğü tarafından, kayıtlı işsizlerin istihdam edilebilirliklerinin artırılması amacıyla, 2009 yılı içerisinde toplam 201 kurs/program düzenlenmiş olup, bu kurslara/programlara toplam 4.104 işsizin katılımı sağlanmıştır. Bu kursları/programları başarılı olarak tamamlayan toplam 1.270 katılımcı istihdam edilmiştir.

İŞKUR, aktif istihdam tedbirlerini içeren, özellikle kadın, genç ve uzun süreli işsizler gibi dezavantajlı gruplara yönelik kapsamlı ve büyük bütçeli projeler uygulamaktadır.

1. Aktif İşgücü Programları Projesi (AİPP I): Avrupa İstihdam Stratejisi (AİS)'ne uygun etkin istihdam tedbirleri ile hizmetlerin planlanması geliştirilerek uygulanması hususunda İŞKUR'a teknik yardım sağlayarak kurumsal kapasitesini güçlendirmek amacıyla 2003-2006 yılları arasında yürütülen 50 Milyon Euro bütçeli Proje kapsamında uygulanan 245 programa, toplam 47 bin 844 kişinin katılımı sağlanmıştır. Bu kapsamda Samsun'da bir program uygulamaya konulmuştur.

2. Aktif İstihdam Tedbirleri ve Yerel Düzeyde Türkiye İş Kurumu'na Destek Projesi (AİPP II): Kasım 2008-Nisan 2010 tarihleri arasında uygulanan 20 milyon Avro bütçeli Projenin amacı, gençlerin ve kadınların istihdama girişlerini desteklemektir. 25 ilde yürütülen Proje kapsamında yaklaşık 12.000 kişinin yararlandığı 101 program uygulamaya konulmuştur. Bu kapsamda, biri Trabzon ile ortak olmak üzere, Samsun'da 3 program uygulamaya konulmuştur.

3. Kadın İstihdamının Desteklenmesi Operasyonu: AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı IPA (2007-2013) kapsamında yürütülen Operasyonun amacı, özellikle yerel düzeyde olmak üzere, daha etkili kamu istihdam hizmeti sağlaması konusunda İŞKUR'a yardımcı olunması, ayrıca kadın istihdamının artırılması bakış açısı ile birlikte, onların daha iyi işlere ulaşmalarının sağlanması ve kadınların işgücü piyasasına girişlerinin önündeki engellerin azaltılmasıdır. 24 ay sürecek olan Operasyon, 27.150.589 Avro bütçeli olup Samsun ilimizin de yer aldığı 12 NUTS II bölgesinde uygulanacaktır. Operasyon sonucunda toplam 4.000 kadına girişimcilik eğitimi, 1.200 kadına çocuk/yaşlı bakım eğitimi, 12.000 kadına istihdam garantili kurs, 18.000 kadına kariyer danışmanlığı ve rehberliği hizmetleri verilmesi beklenmektedir. Operasyon kapsamında alınan projelerin değerlendirilme süreci devam etmekte olup, onaylanan projeler uygulamaya konulacaktır.

4. Genç İstihdamın Artırılması Operasyonu: IPA kapsamında yürütülmekte olan Operasyon, 12 NUTS II bölgesinde uygulanacaktır. Operasyon ile, gençlere uygulanacak aktif işgücü programları ile gençlerin istihdam edilebilirliklerinin artırılması, her ilin işgücü piyasasına bağlı olarak belirlenen mesleklerde girişimcilik eğitimleri düzenlenmesi ve kendi işlerini kurmaları yönünde rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinin verilmesi, okuldan işe geçişi kolaylaştıracak (staj) imkanların artırılması, mesleki yeterliliklerinin artırılması, çıraklık programlarından yararlananların sayısının artırılması hedeflenmektedir. Operasyonun süresi 24 ay olup, bütçesi 27.700.000 Avrodur. Operasyon kapsamında alınan projelerin değerlendirilme süreci devam etmekte olup, onaylanan projeler uygulamaya konulacaktır.

5. Uzun Dönemli İşsizlerin İstihdam Edilebilirlikleri Yararına İşgücü Piyasası Aracılık Faaliyetlerinin Arttırılması Projesi: MATRA programları kapsamında Hollanda hükümetinin finanse ettiği Projenin amacı, uzun süreli işsizliği azaltmak için işgücü piyasasına müdahale araçları geliştirmek ve uygulamaktır. Proje ile, İŞKUR'un bölgesel bazda işgücü piyasası analizi yapma kapasitesinin arttırılması, ilgili kurumlarla yapılacak işbirlikleri de dahil olmak üzere, pilot bölgelerde uygulanacak işgücü piyasası müdahale araçlarının tanımlanması, sonuç ve deneyimlerin diğer il müdürlükleriyle paylaşılması hedeflenmektedir. Toplam bütçesi 600.000 Avro olan projenin 2008-2009 yılları arasında uygulanması planlanmış, ancak daha sonra projenin süresi Haziran 2010 tarihine kadar uzatılmıştır.

21. Yüzyılın İnsan Kaynaklarının Yetiştirilmesine Yönelik Olarak İşgücü Piyasası (Arz ve Talep) Bilgilerinin Toplanması Geleceğe Yönelik Tahminlerin ve Etkin Bir İşgücü Piyasası Analiz ve İzleme Sisteminin Oluşturulması Projesi, Türkiye'de Kadınlar İçin İnsana Yakışır İş İmkanları Sağlanması Yoluyla Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Gerçekleştirilmesine Yönelik Aktif İşgücü Piyasası Politikaları Projesi, İnsana Yakışır İş: Antalya'da Gençlik İstihdam Projesi, Kadın İstihdamının Arttırılmasına Yönelik Strateji Geliştirme Projesi yürütülen diğer projelerdir.

Sonuç olarak, istihdamın artırılarak işsizliğin azaltılması yönündeki mücadele tüm hızıyla sürdürülmektedir. Son yıllarda ortaya konan irade, atılan önemli adımlar, siyasi, hukuki ve ekonomik araçların etkin kullanımı, teşvik politikaları, uygulanan aktif ve pasif işgücü programlarının olumlu etkisi ve tüm kurumlarımızın eşgüdümlü ve özverili çalışmaları ile işsizliğin azaltılması yönündeki kararlılık önümüzdeki süreçte de hükümet politikalarının odağında yer alacaktır.